

Az 1900. évi selmeci közgyűlés

Meghívó az orsz. erdészeti egyesület 1900. évi közgyűlésére.

Az országos erdészeti egyesület idei rendes közgyűlését folyó évi július hó 1. és 2. napján Selmeczbányán és környékén fogja megtartani, a közgyűlést megelőzőleg pedig június hó 30.-án részt vesz a bányászati és erdészeti akadémia új palotájának felavatási ünnepélyén.

A közgyűlés és az ezt megelőző felavatási ünnepély napirendje és tárgysorozata a következő:

Június hó 29.-én d. u. 2 1/2 órakor megérkezés, a vendégek ünnepélyes fogadása, elszállásolása, ismerkedő estély (I. társas vacsora este 9 órakor).

Június hó 30.-án d. e. 9 1/2 órakor a bányászati és erdészeti akadémia új épületének felavatási ünnepélye, délben 1 1/2 órakor társas ebéd; d. u. 5 és 7 óra között az akadémia erdészeti gyűjtőmunkáinak megtekintése, este 8 órakor táncszínelőadásokkal egybekötött koncert (rendezi az akadémiai ifjuság).

Július hó 1.-én reggel 9 órakor a közgyűlés megnyitása és a tanácskozás megkezdése az erdészeti akadémia XIX. számú termében a következő tárgysorozat szerint:

1. Jelentés az egyesület működéséről a múlt évi közgyűlés óta.

2. Az igazgatóválasztmány jelentése az 1899. évi számadás sok megvizsgálása és az 1901. évi költségvetés megállapítása tárgyában.

3. A titkári szolgálati, fegyelmi és nyugdíj-szabályzatának megállapítása és ebből kifolyólag az alapszabályok módosítása.

4. Jelentés a Deák Ferencz alapítvány kamatából kiírt pályázatok eredményéről és javaslat az alapítvány 1901. évi kamatainak felhasználására nézve.

5. Selmecz és Bélabánya városok erdeinek ismertetése.

6. Indítványok a jövő évi közgyűlés helyére és tanácskozási tárgyaira nézve.

7. Indítványok az egyesület céljainak előmozdítására általában. (Az ilyen indítványok a közgyűlést megelőző napig az egyesület titkári hivatalához írásban bejelentendők.)

Délben 1 órakor társas ebéd.

Délután 4 órakor kirándulás a Kisiblye melletti "Wagner csucs"-ra, ott a Wagner-emlék leleplezése; azután a kísérleti telep, az erdőültetések, haltenyésztő tavak, vadaskert stb. bemutatása, továbbá a Pesisa Willkommii és a Botrytis douglasii nevű gombák károsításának ismertetése; 8 órakor visszaindulás Selmeczbányára (II. társas vacsora este 9 órakor).

Július hó 2.-án reggel 7 órakor kirándulás a városi erdőbe; utközben a vöröskuti és paradicsomhegyi erdőültetések, valamint a hodrusi tavak körül fekvő városi erdők megtekintése. Itt a közgyűlés és tanácskozás folytatása és befejezése.

Ugyanaznap elutazás Garamberzenczén vagy Zsarnócán át.

Van szerencsém az egyesület tagjait, valamint az erdészeti ügyek iránt érdeklődőket tisztelettel felkérni, hogy ezen közgyűlésünkön megjelenni és tanácskozásainkban részt venni szíveskedjenek.

Budapest, 1900. április hó 28.

Báró Bánffy Dezső s. k.,
elnök

Ezzel a meghívóval kapcsolatban felkérjük t. tagtársainkat, hogy a közgyűlésen való részvétel iránt Selmeczbánya sz. kir. várost az Erdészeti Lapok f. évi februári füzetéhez csatolt jelentkezői ív felhasználásával és lakcímről pontos megjelölése mellett május hó 15.-éig tájékoztatni szíveskedjenek.

A közgyűléssel kapcsolatos négy társasétkezésre Selmecz bánya sz. kir. város szíves értesítése szerint a résztvenni szándékozók személyenként 28 korona előzetes bekezdése mellett előjegyeztetnek. Ebben az összegben (ítalt és zenét beleértve) a két ebéd 10 – 10 koronával, a két vacsora 4 – 4 koronával számított s azokra külön-külön is lehet jelentkezni. A részvételi díjakra nézve kérjük t. tagtársainkat, hogy azokat Csibye Lőrincz m. kir. erdőtanácsos és akadémiai tanár urhoz (Selmeczbánya) legkésőbb június hó 10.-éig beküldeni szíveskedjenek.

Végül azokat a t. tagtársainkat, kiknek féláru vasúti menet jegy váltására jogosító arcképes igazolványuk nincsen, felkérjük, hogy egyesületünk titkári hivatalával legkésőbb f. évi június hó 15.-éig tudatni szíveskedjenek, hogy mely állomásról óhajtának a közgyűlés helyére utazni, minthogy az egyesület kedvezményes vasúti menetjegy váltására jogosító igazolványokat szándékozik illetékes helyen kieszaközölni.

Budapest, 1900. április hó 28.-án.

Az országos erdészeti egyesület
titkári hivatala.

Visszapillantás idej közgyűlésünkre.

Tisztelt tagtársaink közül azokat, a kik idej közgyűlésünkön nem vehettek részt, talán nem elégíti ki mindenben az a kép, a melyet magának a közgyűlésnek lefolyásáról az előző lapokon foglalt jegyzőkönyv adhat. S ezt éppen ezáltal egészen természetesnek is kell találnunk, hiszen a dolog természeténél fogva közgyűlésünk programját sem meritheti ki ez az ügyirat. Ebben a programmban pedig még sok olyan dolog foglaltatott, amiről hallani, amiről tudomást szerezni t. tagtársaink méltán kívánhatnak. A bányászati és erdészeti akadémia új palotájának felavatása, a Wagner-emlék leleplezése, a kisiblyei kísérleti telep megtekintése, a városi erdőben szerzett benyomások mind-megannyi tárgy, a melyről azok a tisztelt tagtársak is értesülni kívánnak, akik fel nem ke-

reshették Selmeczbányát, s a melyről a napilapok csak igen röviden emlékeztek meg. De mindettől eltekintve magában az a körülmény, hogy közgyűlésünk az idén Selmeczbányán folyt le, a mely város hoz majdnem valamennyiünknek számos ifjúkori emléke fűződik, már magában ez is kötelességünké teszi, hogy közgyűlésünkkel e helyen nem hivatalos alakban is foglalkozzunk.

Június hó 29.-én mindenfelől szállították a vonatokat a város vendégeit Garam-Berzenczére és ugyancsak volt dolga a kis selmeczibányai szárnyvonalnak, hogy az összegyűlt sokadalmat utazásának végcéljához juttassa. Szaktársak, kiket tanulmányaik befejeztével szertesorolt a hivatás, hosszú évek után itt kerültek ismét együvé. De velük utaztak a Bányászati és Kohászati Egylet tagjai is, s ekként módunkban volt az ő sorjaikban is sok régi ismerőst és jó barátot örömmel üdvözölni, akit utoljára az akadémian láttunk.

Sokan pedig úgy jártak, hogy nagy örömmel üdvözölték egymást, de nem tudták egymásról, hogy kik. Az évek során megváltozott arcvonások dacára felismerték a régi tanuló-társát, csak neve mosódott már el az emlékezetben.

Délben két vonat indult rövid időközben Selmeczbánya felé. Derült, verőfényes időben haladtunk a kecskési völgy bükkösei között az erősen emelkedő pályán. Az erdészeknek a bükkök sárgás lombozata tünt fel: következményei a májusi nagy fagyoknak, a melyek az éppen kifakadt friss lombot érték. Ugyátszik ez országsterre így volt, ezt lehetett legalább a különböző vidékekről össze gyűlt szaktársak szavaiból következtetni.

A bélabányai állomás után csakhamar Kisiblyéhez közeledtünk. Feltűnt a halicsi tó, az Erzsébet királyné emlékére a lombfá erdőben kivágott és fenyőfélékkel beültetett E betű, a kisiblyei telep a halastavakkal és számos felnőtt szép fiatalossal, ott a hol mi hajdan magunk próbálkoztunk az ültetés vagy vetés mester ségével. A régi mulatóhely feletti dombon magas állványzatról a kísérleti állomás szélvitorlaja köszönt felénk zászlókkal disztve.

A másik oldalon a Kálvária bazaltkupja tekint régi ismerős ként reánk.

Még néhány kanyarodó és megérkezünk az izlésesen disztitt pályaudvarra, a hol nagyszá-

VÁNDORGYŰLÉS – 2009.

Amint az a márciusi lapszám témafelvezetőjében is szerepel, a 2009. évi Vándorgyűlésünk fő helyszíne – a történelemben harmadszor – Selmeczbánya lesz, szervezője az Ipoly Erdő Zrt.

A Vándorgyűlés időpontja: 2009. július 3-4. (péntek-szombat).

Kérjük, hogy az időpontot az érdeklődők szíveskedjenek előjegyezni! A részletes meghívót és a programokat a májusi lapszámomban, valamint internetes felületeinken fogjuk közzétenni.

A Szervezők

mu közönség éljenzése és a bányász zenekar meg Laczi cigány muzsikája fogad.

Az első vonat utasai csakhamar a szíves vendéglátók sorai közé vegyülnek és együttesen várják a második vonatot. Ezen jönnek ugyanis egyesületünk elnöke báró Bánffy Dezső és a Bányászati és Kohászati Egylet elnöke, gróf Teleki Géza, a ki egy szerszint a kormány képviselője. Kisvártatva ez a vonat is meg érkezik és az éljenzés csillapultával Selmezbánya polgármestere, Szitnyai József, lendületes, őszinte vendégszeretettel áthatott be szédében üdvözlő az ünnepélyekre megérkezett vendégsereget.

A megérkezettek egynemelyikének már magában a vasút is új volt Selmezbányán, mert beszéltem olyanokkal, a kik 30-40 éve nem voltak ott, a mikor bizony még more patrio történt a hőzlekedés, legtöbbször azonban arra volt kíváncsi, hogy maga a város mennyiben változott az alatt, hogy tanulmányaink elvégeztével onnan eltávoztunk. Erről is meggyőződést szerezhetünk, miközben szíves vendéglátóink oldalán a városba hajtottunk.

A vasutról a városba vezető utat keresztező bányavasut hidja diadalpáncnak volt átalakítva; ezentúl már a fellobogózt házai sorai között vitt utunk s nemsokára láttuk az első új alkotását Selmeznek: a Kachelmann-féle ház alatti szabad tér, hajdan vásárok alkalmával a látványosságok tanyája, igen szépen parkoztatván Erzsébet-ligetnek avatott fel, közepén pedig magas alapzatton a honvédszobor ércbeöntött alakja áll.

Itt, a város alsó részében említést érdemel még az új cipőgyár, mely a bányászat hanyatlása következtében kenyér nélkül maradt népek új keresetét nyújt. A város zöme külsőleg keveset változott, annál inkább a benne lakók szelleme. Magyar szó hal latszik mindenfelé, magyar az összes szégtáblák felirata.

A város külsején nagy változást csak akkor tapasztalunk, ha a belbányai uton indulva szemünkbe tűnik a két új akadémiai palota hatalmas homlokzata.

Igen csinos parkokban fekszenek, a melyek voltaképp a felső botanikus-kert tartozékai. A legújabb, most felavatott palota széles frontjával imponáló benyomást tesz. Valamivel magasabb fekszik, mint az 1890. évből származó másik épület, de azért ez mintha valamivel könnyedebb, tetszetősebb tagozással bírna. Az új palotát viszont világos színe emeli, míg a másik épület olivzöld olajfestéke sajnos nagyon is tartós és sokára fog helyet adni valamely megfelelőbb színnek.

Az új palotát a közös tantárgyak hallgatására erdész és bányász hallgatók együttesen fogják látogatni, míg az 1890. évben épült régebbi palota tudvalevőleg kizárólag az erdészeti szaktudományok előadására szolgál és az erdészeti kísérleti állomásnak is otthont nyújt. A két palota képét legközelebbi számunkban pótlólag be fogjuk mutatni.

Az akadémia előtt megállunk és körültekintünk. S íme egy újabb, s különösen az erdőgazda szemében kedves változást látunk, ezuttal Selmezbánya környékén: a Paradicsomhegyet, mely mint fatenyészet nélküli, kopasz hegy élt emlékezetünkben, immár sűrű fiatalos borítja, sok év kitartó munkájának eredményeként.

A Klínger-tárnai tó mellett egy nyaraló telep létesült a rovna szép jegenyefenyvesek tövében, mielőtt azonban oda értünk volna, szí-

ves vezetőnk figyelmeztetett arra, hogy a régi selmezczi élet egyik nevezetes helye, a "Schacht" nincs már többé. Rége óta állt elhanyagoltan, árván a hajdani dárídók e színhelye, most végre teljesen eltűnt a föld színéről.

A megérkezés napjának délutánját a város megtekintésére fordították a vendégek. Az Országos Erdészeti Egyesült tagjai többnyire az akadémia erdészeti gyűjteményeit, a tantermet, a kísérleti állomást és a botanikus-kerteket keresték fel. A itt valóban örvendetes haladásnak lehettünk szemtanúi. Egy épületben van most minden, amit nekünk hajdanában ide-oda vándorolva kellett tanulmányozni. A gyűjtemények kiegészültek s nevezetesen a gyakorlati életet ábrázoló számos fényképfelvétel tehet az oktatásnál jó szolgálatot.

Egészen új volt majdnem valamennyiünknek az erdészeti kísérleti állomás, ez a legújabb szerve a hazai erdészeti tudomány előbbrevitelének. Vadas Jenő főerdőtanácsos és Tuzson János dr. kalauzólása mellett ott láttuk a bükkfa fülledésének tanulmányozására szolgáló anyag egy részét, a mely a fülledés és revesedés külön-böző fokait mutatja. A többi anyag (talpfák) tanulmány céljából az erdőben és a szabad ég alatt van különféleképpen elhelyezve. Ott láttuk továbbá a rendkívül érdekes növénypathologiai és anatómiai laboratóriumot.

A megfigyelés alatt álló növénybetegségek között volt egy csomó elsárgult erdeifenyő csemete is, a melyet Sényi János mesz tegyei (Somogy m.) erdőőr küldött volt be az Országos Erdészeti Egyesületnek s a mely innen továbbítattott a kísérleti állomáshoz. S íme ez a körülmény igen fontos felfedezéshez vezetett. Amint ugyanis a kísérleti állomás azóta értesített, ezeket az erdei fenyekeket Botrytis Douglasii Tub. nevű gomba pusztította, mely gombának az erdeifenyőn való fellépése mindaddig ismeretlen volt.

Nagy érdeklődés tárgyát képezték a botanikus-kertek, a melyekben hatalmas fejlődésnek indultak az egykor apró fácskák, különösen feltűnt nekünk a felső botanikus-kertben lévő Wellingtoniak barmulatos a gyors növekvése.

Az est az ismerkedésnek volt szánva. A felső-major, most városi Vigadó mögötti korcsolyatér volt egy könnyed szerkezetű szépen díszített óriási sátor által óriási étkezőhelyiséggé átalakítva, a melyet este az Auer-lángok százai világítottak meg. A közelben rögtönzött tűzhelyeken készült az a tömördek étel, a mely több száz embert volt kielégítő. És jegyezzük meg mindjárt itt, hogy az ellátás mindvégig valóban kitünő volt.

Az ismerkedési est óriási részvétel mellett teljesen fesztelenül a régi baráti kötelékek megújításának és új ismeretségek kötésének volt szentelve. A társaság a bányászzenekarok és a cigány váltakozó zenéje mellett, késő éjjelig maradt együtt.

Junius 30-án a felavató ünnepély napja volt. Reggel 9 órakor gyűlt az ünneplő közönség: az akadémiai tanári kar, a városi tanács, az egyesületek tagjai, és az akadémiai ifjuság, a Fritz-ház előtt és bányászzenekar kíséretében tömött sorokban vonult fel a megnyitandó új épülethez, a mely izléses díszben várta felavatását. Az ünnepély, melyet az akadémiai ifjuság nyitott meg Hubay főháznak elnökletével, az akadémiai épület előtti terasszon folyt le, mely fölött sötétvörös posztóboltozat nyúlt. Ott volt Bánffy Dezső báró, gróf Teleki Géza, dr. Bedő Albert,

Horváth Béla főispán, Soltz Gyula orsz. főerdőmester, egyszersmind a földművelésügyi minster képviselője, Szathmáry Gyula min. tanácsos, több országgyűlési képviselő és más előkelőség.

Az akadémiai ifjuság énekének elhangzásával Fekete Lajos az akadémia igazgatója hosszabb beszéddel fordult az ünneplő gyülekezethez, a melyben első sorban történeti visszapillantást vetett az akadémia múltjára, annak vergődésére, mely előttünk, a mennyiben az erdészeti szakoktatást illeti, Vadas Jenő: A selmezbányai m. kir. erdőakadémia története című művéből ismeretes. Ily múlt után annál nagyobb hálával veszi át az akadémia legújabb palotáját, köszönetet mondván ő felségének, a kormánynak és a törvényhozásnak.

Erre gróf Teleki Géza, mint a kormány képviselője válaszolt és beszéde végén buzdító szavakat intézett az akadémia ifjuságához.

Böck János a földtani intézet és társulat nevében üdvözölte az akadémiát az ünnepnapja alkalmából, mire ismét Fekete Lajos akadémiai igazgató emelt szót és a következő, az akadémiai tanári kar további törekvéseire világot vető beszédet mondotta:

"Nagyméltóságú Gróf ur!

Igen tisztelt ünneplő közönség!

Biztosítom önöket, hogy ezen most megnyilatkozott hódolat, hála és köszönet csak muló jele annak a lelünkben élő törhetetlen elhatározásnak, hogy azt a célt, a melynek megvalósítására szolgál ez a palota is, t. i. a fiatal magyar bányások és erdészek szakbeli képzését minél teljesebben elérjük és az illető szakirodalomnak fejlődését minél sikeresebben előmozdítsuk.

Tiszta tudatában vagyunk azonban annak, hogy a kor igényei folton és még nagyobb mértékben emelkednek, mint a hogy azt mostani szervezetünk mellett követni képesek leszünk. Már pedig ha azokkal intézetünk lépést akar tartani, nem szabad a fejlődésben megállapodnia.

Tanintézetünk újraszervezésének következménye az ajtón kopogtat már. A gyakorlatban működő bányások és erdészek, kiket itt is nagy számban vagyunk szerencsések tisztelhetni, egyre sürgetik az illető szakoktatás reformálását és a kor követelményeinek megfelelő fejlesztését.

Terjedelmes felterjesztés fekszik e kérdésben jelenleg az illető nagyméltóságú szakminis-teriumok előtt és az akadémia tanári testülete szorongó szívvel várja annak bölcs elintézését.

Bizton reméljük azonban, hogy a magas kormány szakoktatásunkkal szemben mindig gyakorolt jó indulatánál és bölcs belátásánál fogva ez uttal is megtalálja a módokat és eszközöket annak a dicső óhajtnak megvalósítására, hogy: *Vivat, crescat, floreat Academia!*

Következett Szitnyai József polgármester beszéde Selmezbánya város nevében és Rumpler Ernő, az akad. ifjusági kör elnökének beszéde. A megmegyülő éljenzések után az ifjusági éneknek a Hymnust énekelte el s ezzel az ünnepély véget ért. A közönség a palota igen szép előcsarnokán és lépcsőházán át az akadémia belsejébe tódult a modern berendezésű tágas előadó és gyűjteménytermekbe, a melyekben az illető tanárok szolgáltak felvilágosítással az érdeklődőknek.

Az ünnepi ebédre ismét a korcsolyatéri nagy csarnokba gyűltünk. Ő felségére a felköszöntőt ezuttal gróf Teleki Géza mondta, mint a kormány képviselője, utána Fekete Lajos

akad. igazgató a kormányra, Vörös Ferencz városi tb. főjegyző gróf Teleki Gézára és báró Bánffy Dezsőre, Soltz Gyula orsz. főerdőmester az akadémia, Schwartz Ottó főbányatanácsos Selmeczbánya városára üritették poharukat, de még számos felköszöntő hangzott fel ezenkívül, többek között Koller János raktárosunké is, ki általános figyelem között az Akadémia, Selmeczbánya város és a haza harmas themáját füzte beszédében szokott elméségével együvé. Ebéd közben számos sürgöny érkezett, ezek közül felemlítjük a Magyar Tudományos Akadémia, a Természettudományi Társulat, a Magyar Mérnök és Építész-Egylet és a Hochschule für Bodencultur sürgönyeit.

Ebéd után az elmaradhatatlan lefényképezés következett.

A délután kisebb kirándulásokkal és a szíves vendéglátók körében telt el, s este mindenki a városi vígadóban rendezett hangversenyre igyekezett, melyen az akadémiai zenekar és a salgótarjáni bányászzenekar váltakozva játszottak nagy sikerrel. A hangversenyterem különben zsúfolásig megtelt és szinte aggodalmas volt, hogy ennyi ember gyűlt össze aránylag szűk helyen. Szerencsére azonban nem történt semmi baj és a hangversenyt reggelig tartó sikerült táncmulatság követte.

Julius hó elsején délelőtt az Országos Erdészeti Egyesület és a Bányászati Kohászati Egylet az akadémia két épületében külön-külön megtartotta közgyűlését. Erre vonatkozólag talán hivatkozhatom az egyesületi közleményekben foglalt részletes jelentésre, kifejezést kell azonban adnom e helyen annak az általános sajnálkozásnak, hogy második alelnökünket, Horváth Sándort, aki ezuttal először vett volna a közgyűlésen ez új minőségben részt, betegség miatt nem láttuk körünkben.

A Bányászati és Kohászati Egylet közgyűlésének befejeztével, amint utólag értesültünk, elnöke indítványára és az ő vezetése mellett küldöttségileg kívánta a mi közgyűlésünket felkeresni. Mi erdészek azonban tanácskozáinkat már befejeztük volt. Fogadjá tehát a tisztelt társégylet ezért a kollegiális határozatáért ez uton őszinte köszönetünket és sajnálkozásunk kifejezését, hogy a véletlen a barátságos érintkezést a hivatalos téren meghiusította.

Délben ugyanaz a nagy társaság gyűlt össze a korcsolyatéri csarnokban társas ebédre. A harmadik fogásnál felemelkedett szeretett elnökünk Bánffy Dezső báró ő excellentiája és általános figyelem között a következő felköszöntőt mondta:

Tisztelt Uraim!

"Ne méltóztassanak rossz néven venni, ha bizonyos ismétlésekbe esem. Nem ugyan olyan ismétlések, melyeket én ismétlek, de olyan dolgok, kérdések felemlítése, melyeket itt már tegnap halottunk és nem egy szájból, többől is, s én, megvallom, nagy örömmel hallottam. A magyar nemzet, a hazafias irány fejlődéséről s ennek az iránynak fokról-fokra való növekedéséről volt ismételt szó. El lett mondva, hogy itt a régi Schemnitzből Selmeczbánya lett, halottam, hogy itt több mint ezer éve telep létezett, ez német volt s tudjuk, hogy midőn IV. Béla adománylevelét megújította, kétségtelenül német telepesek ideköltözése folytán tette, a bányászat folytatása érdekében. Tudjuk azt, hogy e város német irányban fejlődött, hallottuk ismét az ünnepély alkalmával, hogy még

Mária Terézia, midőn létesítette az akadémia alapjait, kétségenkívül német irányban, német nyelven, német tudomány érdekében, a bányászat tanítása céljából alakította az intézetet. Tudjuk azt, hogy az idők múltán a hazafias érzés fokozódott, de a nyelv még mindég német volt. A tudományt elvitték a külföld messze tájaira. Erre büszkéek voltunk. Ma megfordítva van. Magyar szívből, érzésből, minden vonatkozásban e város s ha egyik másik része magyar nevet nem is visel, azért hazafias s nemzeti érzésben egyáltalában nem áll hátrább, bármely ősmagyarnál, ki magát az ő szittyából származtatja. A tudomány, mely innen terjesztetik, a bányászat és erdészet, magyar alapjában, céljaiban, de azért nem elmaradt a külföldtől.

A tanulók nem vihetik külföldre, de a nemzeti érzéssel párosítva a haza javára fordítják.

Tisztelt Uraim! Alkotmányos életünk újraéledése folytán bátran, nyíltan mondhatjuk, hogy szívben, lélekben, érzésben egyaránt magyarok vagyunk. A mi nem lehetett a múltban, talán a felfogások folytán s nem lehetett némi intező körök intentiója folytán, lehet most, mert alkotmányos életünk kidomborodása a Felséges Uralkodóhoz fűződik, kinek alkotmányos érzülete s bölcs uralkodása lehetővé teszi, hogy a legmelegebb, őszinte dinasztikus érzés mellett, lehetünk magyarok, szívben, érzésben. Felséges Uralkodónk harminc s néhány évi uralkodása alatt átalakult az ország, ennek köszönhetjük, hogy Selmeczbányán is az erdészet s bányászat magyar nyelven, magyar irányban tanítatik s midőn tanítatik a tudomány, egyszersmind a magyar nemzeti, hazafias érzés erősítettik. Királyunk bölcs uralkodása alatt érthetjük el ezt s büszkén mondhatjuk, hogy van magyar erdészeti és bányászati tudomány. Királyunkra üritem poharam s kívánom, hogy az Isten sokáig éltesse".

Óriási lelkesedés ragadta el e szavak hallatára a jelenlévőket. Perczekig tartott az eljenzés, melynek lecsillapultával első alelnökünk dr. Bedő Albert köszöntötte fel a vendéglátó Selmeczbányát:

Engedjék meg, hogy én is szót emeljek kifejezést adni azon érzelmimnek, melyek keblemnek felujulnak akkor, mikor Selmecz városáról s a bányászati és erdészeti akadémiairól van szó.

Én Selmeczbánya városára emelem poharamat, emelem az Országos Erdészeti Egyesület nevében, melynek tagjai egykor itt jártak, itt tanulták meg az erdészeti tudomány alapjait, innen viszik az ország különböző részeibe azt a tudományt, melynek végcélja az ország felvirágoztatása, boldoggá tétele.

Rég ideje annak, hogy én itt mint ifjú jártam, akkor azon halmok teteje kopár volt, melyek most lelkem örömeire üde tenyészettel virulnak.

Számos kötelék fűzi Selmeczbánya városát és a magyar erdészetet össze s e kötelékek egyike az, hogy itt bugyogott az erdészeti tudományok első forrása; itt keletkezett, innen vitte szét az erdész tudományát Magyarország felvirágoztatására, javára. Ilyen kötelék, hogy itt volt a magyar erdészeti irodalomnak első bölcsője, itt alapította boldog emlékü Wagner Károly és Divald Adolf egyletünk közlönyét. De legfontosabb kötelék az, hogy itt lobog az erdészeti tudományt hirdető fákllya, a bányászati és erdészeti akadémia, melynek itt van székhelye.

Tisztelt uraim! A legnagyobb tisztelettel s örömmel hajtja meg az Erdészeti Egyesület a város előtt azt a zászlót, melyet a tisztelet és a szeretet emelt; kívánva azt, hogy a városnak polgárait, tisztviselőit, annak polgármesterét és szeretett főispánját az Isten hosszan és boldogan éltesse!!"

Soltz Gyula orsz. főerdőmester a Bányászati és Kohászati Egyletet éllette és azoknak a surlódásoknak okát, a melyek bányászok és erdészek között itt-ott észlelhetők, abban az üzleti viszonyban keresi, a melyben e két közgazdasági ágazat manapság áll. Szitnyai József polgármester igen szép beszédben az erdész és a bányász életéből merített hasonlatokból kiindulva a két egyesület elnökeire, Vörös Ferencz főjegyző dr. Bedő Albertre, Soltz Gyulára és Illés Nándorra, Soltz Vilmos főbányatanácsos pedig az Országos Erdészeti Egyesületre emelt poharat. Még számos beszéd hangzott el, a melyekről itt térszűke miatt egyenkint meg nem emlékezhetünk.

Délután 4 óra felé ki kocsin, ki vonaton, sokan pedig gyalog Kis-Iblyéra törekedtek. Ezen kies fekvésű kis telepen az egybegyűlt társaság megtekintette a halastavakat, a czéllővőházat, a csemetekertet és az erdészeti kísérleti állomás házát. Itt történnek a meteorológiai feljegyzések a legnagyobb pontossággal. Sokan gyönyörködtek abban a szelid szarvasbikában is, a mely a vadaskertnek elkerített néhány holdnyi területén vigan legelészett. A csemetekerten Vadas Jenő vezetése alatt a nemes füzek, az erdei fenyő tűhullásának megállítására, a jegenyefenyő csemetek takarására vonatkozó és sok más érdekes kísérlet kötötte le figyelmünket. Ugyanitt Bencze Gergely akad. tanár párologásmérője is nagy érdeklődést keltett. Ez a készülék, a melyet az "Erdészeti Kísérletek" mult évi 3. és 4. füzeté ismertetett, a talajok vízfelszívóképességét és a párologás viszonyát van hivatva kimutatni. Dr. Tuzson János a Pesisa Willkommii és a Botrytis Douglassii nevű káros gombákat ismertette.

Miután a kísérleti állomásnak teljes elismerést érdemlő működéséről ekként meggyőződést szereztünk, a társaságnak mintegy 60 tagja a Kis-Iblye fölött fekvő hegycsucsra indult, élükön elnökünk ő nagyméltóságával, a kit a fáradságos ut nem riasztott vissza attól, hogy felkeresse azt a helyet a hol Wagner Károly egykoron a magyar erdészeti szakirodalom megalapítását tanulóinak lelkére kötötte. Mintegy ³/₄ órai erdei ut után felérkeztünk az emlékezetes helyre, hogy kegyelettel adózzunk a magyar erdészeti egyik megalapítója emlékének. Egy hatalmas sziklatömb foglalja el a csucst, a mely egyszersmind abba a széles nyiladéka esik, a mely a kisiblyei erdőt két vágássorozatra osztja. Ebbe a sziklatömbbe helyeztette Fekete Lajos akad. igazgató a fehér márványtáblát, a melyen a következő felírás olvasható:

Viselje e csucs
WAGNER KÁROLY
névét.

E helyen penditette ő meg az 1858/59. tanévben

A magyar erdészeti irodalom eszméjét
lelkesülő tanítványai előtt.

Ennek emlékét ünnepelték meg itt a
magyar erdészek
1900. júl. 1.

Az emlék előtt összegyűlt társasághoz a legbiztosabb, a ki maga talán legjobban fogadta meg Wagner Károly egykori szavait és legbiztosabb munkása még ma is szakirodalmunknak, Fekete Lajos a következő beszédet intézte:

"Szeretett szaktársak!

Mélyen tisztelt gyülekezet!

Ime feljöttünk eme csucsra, a Wagner Károly csucsára, hogy szívünk legnemesebb érzelmeivel áldozunk amaz ember emlékének, a ki élete legszébb éveit, egész valóját, egész tetterejét és munkaképességét a magyar erdésznek és irodalmának megalapítására és kifejlesztésére szentelte. És tetten ezt teljes önzetlenséggel, az anyagi haszon reményének teljes kizárásával, tisztán nemzetnek és szakjának kiolthatatlan szeretete által indítva, vezetettve és gyámolítva.

Szép és igaz történet fűződik e helyhez, a mely Vadas Jenő kollegának az erdőakadémia történetét tárgyaló művében le van írva. Mint-hogy a nevezett munka szerint Wagner Károly az erdészeti tanszékhez adjunktus gyanánt 1859. tavaszán neveztetett ki, ugyanez év április végén, vagy május hónapja elején kellett történnie annak az akkor igénytelen, de az idők által vezetetté érelődött kis esetnek, melyet elbeszélendő vagyok.

Az erdőrendezési gyakorlatok tartásával ő volt megbízva és mint hön érző magyar embernek, jól esett, ha magyar tanítványaival édes anyanyelvén társalognak, s azokat a gyakorlatokon idegen elemek nélkül látja maga körül csoportosulva. Az erdőrendezés hallgatóit tehát úgy osztotta csoportokba, hogy az egyikben mind magyarok voltunk. Szép tavaszi délután volt. A még egészen ki nem lombosodott fák között elég élénken szűrődtek át a nap sugarai. Az osztagolás gyakorlati bemutatása végett bejárván az erdőt, mikor e csucs felé közeledtünk, szóba hozta szeretett tanárunk azt a szomorú tény, hogy nincs magyar erdész, nincs magyar erdészeti irodalom. Mindenkünk kérdezte magában, hogy megéri-e azt az időt, mikor annak legalább erőteljes csirái megindulnak. A fiatal lélekben azonban leg hamarabb megcsillan a remény sugara.

Midőn e pontra érkeztünk, szeretett tanítónk figyelmeztetett arra, hogy ez a szikla a kisiblyei erdő legmagasabb pontján áll.

Az egyik, akkor még fúrge tanítvány azonnal felkuszott és felállván annak csucsára, lelkesedéssel kiáltotta, hogy itt fognak emléket emelni egykor a magyar erdészeti irodalom eszméje megpendítésének.

Azóta éppen 41 év telt el! És mily változás! Van magyar erdészünk, van magyar szakirodalmunk! És hála Istennek, a fejlődés útján hatalmasan haladunk! Az eszme, mely akkor csak szerényen, titokban csillant fel bennünk, oly szép valósággá vált, a melyet akkor még álmodni se mertünk!

Uraim! Kedves szaktársak!

Azon 1859-ik évi szerény történetként, melyet most elmondtam önöknek, ezen most az 1900. évben lefolyó kis ünnepséggel a tények hosszú láncolata köti össze, melyen ha végigtekintünk, lehetetlen fel nem ismernünk abban a magyar nemzet és magyar erdészlet ügyét felkaroló gondviselés vezető és gyámolító kezét.

Vezetni és gyámolítani fogja ez a magyar erdészletet továbbra s, sugallani és erősíteni fogja annak harcosait, munkásait ezután is mindig, a mig önzetlenül és igaz szeretettel szolgálják

annak ügyét és ne felejtjük el kedves szaktársak, hogy teljes egyetértés köztünk csak akkor lesz, és közös munkálkodásunk sikert csak úgy arathat, ha nem tulajdonítjuk saját személyiségünknek a szépet és nagyot, a mit csak isten sugallata és segédelme által voltunk képesek elérni.

Boldog az, a ki ennek a sugallatnak enged, ellenben jaj annak, a tisztán önzésből és dicsvágyból segít elő valamely, még oly népszerű ügyet is.

Kövessük te tekintetben az önzetlen és tiszta jellemű, szerény Wagner Károlyt. Az ő szelleme, az önzetlen hazafiság és szakszeretet szelleme honoljon örökké a magyar erdészek közt és az ő keblükben.

Diszitsük tehát e csucsot az ő nevét megörökítő emléktáblával és adjunk kifejezést azon forró óhajtatásunknak, hogy Wagner Károly emléke és szelleme a magyar erdészek lelkében örökké éljen!"

Megilletőde hallgattuk e szavakat és hatásuk alatt tértünk vissza a verőfényes magaslatról a már árnyas völgybe ...

Julius hó 2-án kora reggel, részben kocsin, részben gyalog indultunk Vöröskutra s ott egyesülve megtekintettük elsősorban a Paradicsomhegyen lévő fiatalosokat. Erdei-, lucz és vörösfenyőből állanak. Az erdeifenyő helyét később teljes joggal a jegenyefenyő foglalhatja el. Ez az átalakítás hallomás szerint abban az időben fog megtörténni, a mikor az erdeifenyő már használható anyagot nyújt. Utunk, mely helyenként igen szép kilátást nyújtott a városra, a Szintnyára és a távoli hegyekre, Krausz Géza városi erdőmester nagy buzgalmáról tanuskodó erdősítésekén vezetett a Tanád nevű hegyrinczre, a melynek nyugati oldalán, Selmezbánya szép jegenyefenyveseiben meredek ösvényeken ereszkedtünk le a páratlan szépségű felsőhodrusi-tóhoz, a hol a jegenyefenyvek árnyában voltunk a közgyűlést befejezendők. Bányászze-

nekar és terített asztal fogadott itt is és a bányászkollegák is nagy számmal jelentek meg.

A hátralevő tárgyalások gyors befejezése után, a melyek közben a csehországi erdészeti egyesület képviselője, Liebus János erdőmester vett alkalmat arra, hogy kedves meglepetésként magyar szónoklatával, mint volt somogyi erdészünk leplezze le magát, az asztalok köré gyűltünk, a hol Hodrusbánya szép hölgyei gondoskodtak arról, hogy a reggeli gyaloglás fáradságait csakhamar elfeledjük.

Elnökünk ő excellentiája, a ki hála kötelevő kitarással és az erdészlet iránti nagy érdeklődéssel vett részt a közgyűlés és a vele kapcsolatos ünnepélyek és kirándulások minden egyes mozzanatában, a társaság egy részével Berks lovag meghívására a sandriki ezüstgyár és a bányaművek megtekintésére délben Hodrusbányára kocsizott, a társaság többi része pedig már a hodrusi-tótól indult szerzte hazafelé, ki Selmezbánya felé, ki Zsarnóczának, magával víve a lefolyt ünnepségek szép emléket.

Nem fejezhetjük be e sorokat a nélkül, hogy Selmezbánya városának, mely két egyesület egyidejűleg való meghívásával igen terhes feladatot vállalt magára, s nevezetesen a város érdemes polgármesterének Szintnyai József kir. tanácsos urnak és a rendező bizottság minden egyes tagjának, különösen azonban Sztancsai Miklós városi főjegyző és Pauer János akad. titkár urnaknak az ünnepélyek sikere érdekében kifejtett fáradságos munkájukért őszinte köszönetünket e helyen is ki ne fejeznők, valamint nem mulasztathatjuk el, hogy Csiby Lőrincz és Bencze Gergely akad. tanár urnaknak, a kik a közgyűlés előkészítése körül, mint az Országos Erdészeti Egyesület ügyvezetői buzgálkodtak, sikeres fáradságukért szintén köszönetet ne nyilvánítsunk.

(B.)

Tetten ért fatolvajok

A határban közlekedő gyanús autók vetettek üldözőbe a Ráckevei Erdészlet munkatársai. A menekülőkhöz néhány kilométer múlva kiszállva autójukból, gyalog menekültek el. A kiérkező rendőrség a gépjárművet és a benne lévő közel egy tonna faanyagot lefogalta.

A Pílisi Parkerdő Zrt. területéről évente 1000-1500 m³ fát lopnak el rész-

ben saját fűtési, részben továbbértékesítési céllal. A fatolvajok nemcsak évi 20-25 millió forintnyi közvetlen anyagi kárt, hanem felbecsülhetetlen értékű természeti kárt is okoznak a még nem vágásérett vagy éppen védett állományok megtizedelésével. Az egyre durvább módszereket alkalmazó fatolvajok ellen – emlékeztet, hogy tavaly ősszel fatolvajok rálóttek az erdészlet egyik munkatársára – a társaság a rendőrség segítségével tud egyre hatékonyabban fellépni.

Lomniczi Gergely

Új belépők

Soproni Helyi Csoport: Molnár Miklós erdőmérnök; **Győr Erdőgazdaság Helyi Csoport:** Bóka Tamás erdésztechnikus, Zsolnai Mónika egyéb felsőfok, Donner Gergő erdésztechnikus, Szabó László erdésztechnikus, Sipőcz Ádám erdésztechnikus; **Kecskeméti Helyi Csoport:** Kormos Róbert erdésztechnikus; **Bp. ÁESz Helyi Csoport:** Karl Attila erdésztechnikus

A szerkesztőség sajnálatával közli, hogy Grátzer Miklós Elődeink nyomában című visszaemlékezésének befejező része anyagtorlódás miatt a májusi számban fog megjelenni.